

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 110 јули 2008

Vajnai v. Hungary - 33629/06

Пресуда 8.7.2008 [Секција II]

Член 10

Член 10-1

Слобода на изразување

Кривична осуда за носење на забранет тоталитарен симбол (црвена звезда)
на политички демонстрации: *повреда*

Факти: Членот 269/B од Кривичниот законик го дефинира како кривично дело распространувањето, користењето во јавност или прикажувањето на определени симболи што се сметале за „тоталитарни“. Меѓу нив е и црвената звезда. Уставноста на таа одредба е потврдена од Уставниот суд во одлука од 2000 во која тој забележа дека дозволата за неограничено, отворено и јавно користење на ваквите симболи сериозно би ги навредила сите лица посветени на демократијата, а особено оние кои биле прогонувани од нацизмот и комунизмот. Соодветно, историското искуство на Унгарија и опасноста што симболите ја претставувале за нејзините уставни вредности, објективно и разумно ја оправдувале нивната забрана и користењето на кривичното право за борба против нив.

Во односното време, апликантот бил потпретседател на Работничката партија (*Munkáspárt*), регистрирана левичарска политичка партија. Во 2003 тој бил осуден за користење тоталитарен симбол, зашто носел црвена звезда на своето палто на одобрени демонстрации во центарот на Будимпешта на кои присуствувал како говорник. Издржувањето на казната било одложено за условен период од една година.

Право: Осудителната пресуда за апликантот претставува попречување на неговото право на слобода на изразување што е „пропишано со закон“ и што се стреми кон легитимна цел да спречи нереди и да ги заштити правата на другите. Кога – како во случајот на апликантот – слободата на изразување се

остварува како политички говор, ограничувања се дозволени само доколку постои јасна, акутна и специфична социјална потреба. Имајќи го предвид повеќекратното значење на црвената ѕвезда, целосна забрана е премногу широка, зашто таа не е исклучиво поврзана со тоталитарни идеи. Соодветно, како и со навредливите зборови, потребно е внимателно испитување на контекстот во кој е таа употребена. Апликантот го носел симболот на законито организирани, мирни демонстрации, во своето својство на потпретседател на регистрирана, левичарска политичка партија, без никаква позната намера да го оспори владеењето на правото. Владата нема наведено случај кога во Унгарија се појавила стварна, па дури и далечна опасност од нереди предизвикани од јавното прикажување на црвената ѕвезда. Тврдењето само од шпекулативна природа, како превентивна мерка за заштита на демократијата, не може да се посматра како „акутна социјална потреба“, а во унгарското право постојат различни други инкриминации за спречување на нарушување на јавниот ред. Понатаму, забраната била општа, недискриминирачка. И само носењето црвена ѕвезда можело да доведе до кривична санкција, а не се барал доказ дека нејзиното прикажување претставувало тоталитарна пропаганда. Иако Судот прифатил дека истакнување симбол што бил сеприсутен во тек на владеењето на комунистичките режими може да создаде непријатност кај жртвите од минатото и нивните роднини, ваквите чувства, колку и да се разбирливи, не може сами по себе да постават граници на слободата на изразување. Изминати се речиси две децении од транзицијата во плурализам во Унгарија, која е сега земја – членка на Европската Унија и се докажа како стабилна демократија. Соодветно, не би можело да се смета дека осудителната пресуда за апликантот одговорила на „акутна социјална потреба“.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 41 – Наодот за повреда претставува доволен праведен надомест за сета непарична штета.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du

Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.